

Φάκελος Ασφάλειας & Υγείας

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3,7,8,9,10,11)

Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης

Τίτλος Έργου:

«ΟΔΟΠΟΙΙΑ & ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΔΕ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ»

Αρ. Σύμβασης: .

Εργοδότης - Κύριος Έργου:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Συντάκτης :

Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ημερομηνία : 10/12/2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΜΗΜΑ Α - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΡΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΝ

1.

Θέση	Συχνότητα	Επιθεώρηση/Συντήρηση	Χώρος	Σχέδια
Ανανέωση βαφής μεταλλικών μερών	προμηθευτής	Τα μεταλλικά μέρη που χρήζουν προστασίας θα βάφονται για την αποφυγή οξειδώσεως και μείωση της αντοχής των. Αφήνεται στην κρίση του διαχειριστή της οδού ενδεχόμενο συχνότερης βαφής αν διαπιστωθεί ότι αυτό είναι αναγκαίο		
Ανανέωση οδοστρώματος	μελέτη ή 10 έτη	Έλεγχος δείκτη παρούσας λειτουργικότητας. Σε περίπτωση μη αποδεκτού επιπέδου συνιστάται η αναγέννηση τάπητα ή ευρύ πρόγραμμα αναβάθμισης ή ανακατασκευή οδοστρώματος		
Απομάκρυνση συσσωρευμένων κορημάτων κλιτύων	1 έτος	Έλεγχος ύψους συσσώρευσης απομάκρυνση, λήψη μέτρων		
Αρθρωτοί - κοχλιωτοί σύνδεσμ	1 έτος	Θα ελέγχεται με δυναμόκλειδο η ροπή σύσφιξης των κοχλιών το πρώτο έτος μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής. Πάντως θα ακολουθούνται και οι οδηγίες της μελέτης για την ορθή σειρά σύσφιξεων. Κατάλληλη εποχή το πέρας της		

οι, συσφίξεις		θερινής περιόδου		
	5 έτη	Αν δεν υπάρχει σημαντική απώλεια στον πρώτο έλεγχο θα επαναλαμβάνεται κάθε 5 έτη. Πάντως θα ακολουθούνται και οι οδηγίες της μελέτης για ορθή σειρά συσφίξεων. Κατάλληλη εποχή το πέρας της θερινής περιόδου		
Αρμοί διαστολής και προκάτ στοιχείων	5 έτη	Θα ελέγχεται η περιοχή για σημεία διέλευσης υγρασίας, παράπλευρες θραύσεις, σχετικές μετακινήσεις μερών. Σε περίπτωση προβλήματος θα καλείται μηχανικός.		
Άρση καταπτώσεων, κατολισθήσεις	παρατήρηση	Έλεγχος μετά από ακραία καιρικά φαινόμενα για καταπτώσεις στο οδόστρωμα, ή κατολισθήσεις. Άμεση επέμβαση σε περίπτωση ανάγκης		
Εξωτερικές όψεις τεχνητών επιφανειών	5 έτη	Οι εξωτερικές βαμμένες επιφάνειες πρέπει να βάφονται πάντα στα χρώματα που όρισε η μελέτη. Αφήνεται στην κρίση του διαχειριστή της οδού ενδεχόμενο συχνότερης βαφής αν διαπιστωθεί ότι αυτό είναι αναγκαίο		
Επιπρόσθετα ηχοπετάσματα	5 έτη	Έλεγχος για αλλαγή παρόδιων χρήσεων και υπέρμετρη αύξηση επιπέδου θορύβου έτσι ώστε να απαιτείται λήψη επιπρόσθετων μέτρων ηχοπροστασίας		
Επισκευή ή εκτίναγμα ένου οδοστρώματος	παρατήρηση	Απομάκρυνση υλικών, καθαρισμός, έλεγχος βάσεως, ανακατασκευή πλάκας		
Επισκευή ή ερεισμάτων	1 έτος	Επιθεώρηση για σημεία αστοχίας πρανούς οδοστρώματος, παράλληλες ρωγμές. Άρση της εστίας αστοχίας ανακατασκευή ή σφράγιση αρμών		
Επισκευή ή	παρατήρηση	Όταν ο δείκτης φθοράς ξεπεράσει το όριο θα		

οδοστρώματος με αποκόλληση αδρανών	ηση	γίνεται εφαρμογή σφραγιστικής επάλειψης		
Επισκευή ή οδοστρώματος με λακκούβες	παρατήρηση	Όταν ο δείκτης φθοράς ξεπεράσει το όριο θα γίνεται αρμοκοπή, καθαρισμός, επάλειψη, διάστρωση ασφαλτομίγματος, συμπύκνωση, επάλειψη		
Επισκευή ή ολισθηρότητα	παρατήρηση	Όταν ο δείκτης φθοράς ξεπεράσει το όριο θα γίνεται ανακατασκευή ή αναγέννηση ασφάλτου		
Επισκευή ή παραμορφωμένου οδοστρώματος	παρατήρηση	Όταν ο δείκτης φθοράς ξεπεράσει το όριο θα γίνεται άρση της αιτίας δημιουργίας της βλάβης (υποδομής), αρμοκοπή, καθαρισμός, επάλειψη, διάστρωση μίγματος, συμπύκνωση, επάλειψη		
Επισκευή ή ρηγματωμένου οδοστρώματος	παρατήρηση	Όταν ο δείκτης φθοράς ξεπεράσει το όριο θα γίνεται προσδιορισμός και άρση της αιτίας δημιουργίας της βλάβης (αν απαιτείται), σε περίπτωση εκτεταμένης επιφάνειας βλαβών θα γίνεται αρμοκοπή, καθαρισμός, επάλειψη, διάστρωση ασφαλτομίγματος, συμπύκνωση, επάλειψη και σε περίπτωση μεμονωμένων ρωγμών θα γίνεται εφαρμογή σφραγιστικών υλικών		
Επισκευή ή τεχνικών	5 έτη	Έλεγχος σώματος τεχνικού για δομική ακεραιότητα, ευστάθεια, πρόδρομα σημεία αστοχίας, μείωσης λειτουργικότητας, οξειδωσης οπλισμών, παραμορφώσεων, αποκλίσεων κατακορυφότητας,		
Θέσεις εντόνων σημειακ	5 έτη	Θα ελέγχεται η περιοχή για ρηγματώσεις ή θραύσεις - παραμορφώσεις γειτνιαζόντων στοιχείων. Σε περίπτωση προβλήματος θα		

ών φορτίων		καλείται μηχανικός.		
Θέσεις εφεδράν ων - κυλίστρ ων	5 έτη	Θα ελέγχεται το σύστημα για διαβρώσεις, θραύσεις μεταλλικών ή εκ σκυροδέματος μερών, υπερβολικές μετατοπίσεις. Πάντως θα ακολουθούνται οι οδηγίες της μελέτης. Θα καλείται εξειδικευμένο συνεργείο		
Καθαριό τητα parking	1 εβδομάδ α	Καθαρισμός χώρων και αποκομιδή απορριμμάτων. Αφήνεται στην κρίση του διαχειριστή της οδού η συχνότερη καθαριότητα, ανάλογα και με το φορτίο απορριμμάτων που δημιουργείται		
Καθαριό τητα οχητών	1 έτος	Κατά την θερινή περίοδο οι τάφροι θα καθαρίζονται από φερτά υλικά, φυτά, απορρίμματα και έκλυτα κορήματα πρανών. Αφήνεται στην κρίση του διαχειριστή της οδού ενδεχόμενο συχνότερης επέμβασης ειδικά αν η διατομή εμφανίζεται υποδιαστασιολογημένη		
Καθαριό τητα πεζοδρο μίων, ρείθρων, οδοστρ ώματος	1 ημέρα	Τα πεζοδρόμια, κρασπεδόρειθρα και κατάστρωμα της οδού θα καθαρίζονται από απορρίμματα, λάσπες, άχρηστα υλικά και πτώματα ζώων για να μη μειώνεται η ασφάλεια πεζών και οχημάτων αλλά και για περιβαλλοντικούς και αισθητικούς λόγους		
Καθαριό τητα τάφρων	1 έτος	Κατά την θερινή περίοδο οι τάφροι θα καθαρίζονται από φερτά υλικά, φυτά, απορρίμματα και έκλυτα κορήματα πρανών		
Κιγκληδ ώματα	5 έτη	Τα κιγκληδώματα θα ελέγχονται για την αντοχή και στερεότητά τους, μέρη σημαντικής οξείδωσης με απομείωση διατομών φερόντων στοιχείων		
Κλάδοι - κοπές	1 έτος	Κλαδιά ως εμπόδια ορατότητας για τους οδηγούς της οδού, των σημάτων ή των σηματοδοτών ή ως εμπόδια που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη στα διερχόμενα οχήματα από πρόσκρουση ή ξάφνιασμα των οδηγών, ακόμη και κλάδοι εκτός περιτυπώματος της οδού που μπορεί με τον άνεμο ή με τους στροβιλισμούς να αποτελέσουν σοβαρά εμπόδια, πρέπει να αποκόπτονται στους οφθαλμούς έτσι ώστε να μην αναπτύσσονται προς την οδό ή τουλάχιστον εντός του περιτυπώματος αυτής		

Μέρη με έντονες συστολοδιαστολές	5 έτη	Θα ελέγχεται η πλέον εκτιθέμενη περιοχή για ρηγματώσεις μορφής δέρματος αλιγάτορα σε επιχρίσματα και βαφές, θραυσμένα πλακίδια, χάσκοντες αρμοί μεταξύ πλακών. Θα καλείται εξειδικευμένο συνεργείο.		
Μέρη υποκείμενα σε ταλαντώσεις	5 έτη	Θα ελέγχεται η περιοχή για υπερβολική βύθιση με ρωγμές πλησίον της θέσης του ταλαντευόμενου συστήματος. Σε περίπτωση προβλήματος θα καλείται μηχανικός.		
Περιοχές αγκύρωσης προεντάσεων	5 έτη	Θα ελέγχεται η περιοχή πλακών αγκύρωσης όπως σε περιοχές με έντονη διαβρωτική δράση. Θα ελέγχεται η περιοχή στο άκρο της δοκού (πτερύγιο πλάκας και εγκάρσια δοκός για σύστημα διαγώνιων ρωγμών). Σε περίπτωση προβλήματος θα καλείται μηχανικός.		
Περιοχές με έντονη διαβρωτική δράση	5 έτη	Θα ελέγχεται τυχόν εμφάνιση λεκέδων σε μικρές οπές ή και μεγαλύτερου μεγέθους, διογκώσεις, αποφλοιώσεις σε δομικά στοιχεία εκ σκυροδέματος. Θα καλείται ειδικό συνεργείο για αποκατάσταση βλάβης		
Προβληματικά σημεία διαδρομής	παρατήρηση	Επισήμανση προβληματικών σημείων διαδρομής, οδοστρώματος, διασταυρώσεων, μειωμένης ορατότητας, κακά γεωμετρικά χαρακτηριστικά, μειωμένη προσαρμογή στο περιβάλλον και αισθητική της οδού, γειτνιαζουσών χρήσεων, ατυχήματα. Μελέτη σκοπιμότητας αλλαγών. Ένταξη σε πρόγραμμα ευρείας επέμβασης σε τμήματα της οδού		
Πυροσβεστικό σύστημα	1 έτος	Αναγόμωση πυροσβεστήρων του κτιρίου με αντικατάσταση των από το εξουσιοδοτημένο συνεργείο		
	1 έτος	Καθαρισμός δεξαμενής νερού, λειτουργία αντλιών, έλεγχος κατάστασης πυροσβεστικών σωλήνων και αυλών συστήματος με πυροσβεστικές λήψεις		
	1 έτος	Επιθεώρηση συστημάτων με πυροσβεστική λήψη, έλεγχος κατάστασης - ταχυσυνδέσμων, βαλβίδων, αποστραγγιστικών, ερμαρίων, οργάνων, παρεμβυσμάτων, βάκτρων		

	3 μήνες	Επιθεώρηση και οπτικός έλεγχος πυροσβεστήρων από τον διαχειριστή του κτιρίου. Με πάσα μεταβολή της κατάστασης του πυροσβεστήρα θα καλείται συνεργείο για αναγόμωση		
	1 εβδομάδα	Έλεγχος συστήματος με καταιονητήρες - μανομέτρων, στάθμης νερού και πίεσης στα πιεστικά δοχεία, δοκιμαστική λειτουργία βαλβίδων συναγερμού μέσω βαλβίδας δοκιμής, δοκιμαστική αυτόματη και χειροκίνητη εκκίνηση ΜΕΚ , έλεγχος νερού ψύξης, λαδιών και ηλεκτρολυτών των συσσωρευτών		
	1 έτος	Έλεγχος διαρροών και δοκιμαστική λειτουργία συστήματος με πυροσβεστικές λήψεις		
	3 μήνες	Έλεγχος συστήματος με καταιονητήρες - πηγής υδροδότησης, καλή κατάσταση βαλβίδων διακοπής και αντεπιστροφής, δοκιμαστική λειτουργία βαλβίδων συναγερμού στεγνού τύπου πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου, οπτικός έλεγχος καταιονητήρων βαμμένοι, με κακώσεις και ηλικίας άνω των 50 ετών να αντικαθίστανται		
	5 έτη	Έλεγχος υδραυλικής πίεσης συστήματος με πυροσβεστικές λήψεις		
Συντήρηση αισθητήρων ανίχνευσης - καμερών	6 μήνες	Θα επιθεωρούνται - ελέγχονται - καθαρίζονται - ρυθμίζονται οι ανιχνευτές και οι κάμερες και θα προκαλείται η ενεργοποίηση του συστήματος		
Συντήρηση ανεμιστήρων	κατασκευαστής	Σχολαστικός έλεγχος και καθαρισμός κελύφους και πτερωτής ανεμιστήρα		
Συντήρηση διαγραμμίσεων	παρατήρηση	Φρεσκάρισμα ή επαναχάραξη διαγραμμίσεων σε χρονικά διαστήματα ανάλογα με τον βαθμό φθοράς και το αποδεκτό επίπεδο οπτικής αναγνώρισης της διαγραμμίσεως		
Συντήρηση οδοφωτι	1 έτος	Έλεγχος ακεραιότητας στύλων, εξωτερικών επιφανειών για πρόδρομα σημεία θραύσης, αντικατάσταση καμένων λαμπτήρων, καθαρισμός φωτιστικού, έλεγχος στερεότητας ακροκιβωτίου,		

σμού		κάλυμα κουτιού διακλαδώσεων. Αντικατάσταση θραυσμένων στύλων		
Συντήρηση πινακίδων σήμανσης	1 έτος	Στην αρχή της θερινής περιόδου θα ελέγχονται, καθαρίζονται, διόρθωση προσανατολισμού, επισκευάζονται ή αντικαθίστανται οι πινακίδες των οδών. Μόνο εξουσιοδοτημένα συνεργεία θα αναλαμβάνουν την εργασία		
Συντήρηση στηθαίων ασφαλείας	1 μήνα	Ανάλογα και με τον δείκτη ατυχημάτων της περιοχής. Θα γίνεται έλεγχος σήμανσης, στερεότητας, ευστάθειας και ακεραιότητας του στηθαίου, καθαρισμός αν απαιτείται, επισκευή φθαρμένων μερών και αντικατάσταση ελλειπόντων μερών		
Συντήρηση φωτεινής σηματοδότησης	κατασκευαστής	Θα ελέγχονται, καθαρίζονται, θα γίνονται αντικαταστάσεις καμένων λαμπτήρων και κατεστραμμένων μερών, επαναρύθμιση γωνίας όρασης. Μόνο εξουσιοδοτημένα συνεργεία θα αναλαμβάνουν την εργασία		
Χειμερινή ή συντήρηση αποχιονισμός	1 έτος	Αμέσως μετά την χειμερινή περίοδο συντήρηση - έλεγχος - επισκευή μηχανημάτων, αναθεώρηση σχεδίου αποχιονισμού, προμήθεια χημικών. Μαρκάρισμα με ράβδους άκρων οδού, φρεατίων ΟΚΩ, πυροσβεστικών κρουνών. Έλεγχος φρακτών, φραγμάτων ανάσχεσης χιονολισθήσεων		
Χόρτα - αποψίλωση	1 έτος	Κατά το πέρας της εαρινής περιόδου θα αποψιλούται ο περιβάλλων χώρος από τα χόρτα που αν ξεραθούν την θερινή περίοδο μπορεί να μεταδώσουν φωτιά στο εσωτερικό ή εξωτερικό της οδού		

ΤΜΗΜΑ Β - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΡΓΟΥ

1.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΧΡΗΣΗ

Στο άμεσο ιδιοκτησιακό καθεστώς του έργου περιέχονται: επιφάνειες καταστρώματος οδικών κυρίων και δευτερευόντων κλάδων, κόμβοι, συνδέσεις (οδόστρωμα, νησίδες, ερείσματα, ρείθρα, πεζοδρόμια), στοιχεία που συμπληρώνουν το εύρος κατάληψης (πρανή επιχωμάτων και ορυγμάτων, τάφροι, ζώνες ασφαλείας), επιφάνειες που καταλαμβάνουν παραρτήματα (έργα τεχνικά, προστασίας, σήμανσης, γέφυρες, σήραγγες, ανελκυστήρες, τηλεφωνικοί θάλαμοι, σταθμοί, χώροι στάθμευσης) και κτηριακά έργα υποστήριξης της λειτουργίας οδού τα οποία αντιμετωπίζονται ιδιαιτέρως (βλέπε αντίστοιχο ΦΑΥ). Οι χρήσεις των ως άνω χώρων έχει προκαθορισθεί, έχουν ληφθεί υπόψη στην μελέτη, έχουν εγκριθεί και τηρούνται στα αρχεία του φορέα κατασκευής (.....) και διαχείρισης (.....).

Υπάρχει υποχρέωση να αποφεύγεται οποιαδήποτε αλλαγή στους χώρους του έργου, όπως επίσης και στους γειτονικούς, η οποία μπορεί να προκαλέσει αλλαγή χρήσης, παρακώλυση της χρήσης, μείωση επιπέδου ασφάλειας και υγείας όλων των εμπλεκόμενων ατόμων, μείωση της αντοχής, της ευστάθειας, της λειτουργικότητας, του χρόνου ζωής, της οικονομικής αξίας και της αισθητικής του έργου εν συνόλω ή εν μέρει. Αυτό δεν σημαίνει ότι απαγορεύεται κάθε αλλαγή, βελτίωση ή αποκατάσταση βλαβών στο έργο, αντιθέτως μερικές φορές επιβάλλεται. Όμως αυτές οι μεταβολές θα πρέπει να γίνονται με συγκεκριμένη αδειοδοτούμενη διαδικασία.

Η αλλαγή χρήσης των χώρων μπορεί να σημαίνει και αλλαγή στις απαιτήσεις των διατάξεων πυρασφαλείας, της στατικής μελέτης, των ορίων ταχύτητας κοκ ή να απαιτεί έκδοση ειδικής άδειας που δεν έχει προβλεφθεί. Κλασσικό παράδειγμα αποτελεί, το να εκτρέψουμε κυκλοφορίες βαρέων οχημάτων προς οδικό κλάδο μη σχεδιασμένο για κάτι τέτοιο και τα φορτία κυκλοφορίας αυξάνουν, και οι απαιτήσεις της ηχομόνωσης μεγαλύτερες, και σχετική άδεια σταθμού απαιτείται. Μερικές φορές η αλλαγή χρήσης είναι τόσο μικρή που η επικινδυνότητα της μας διαφεύγει, πχ κάδοι απορριμμάτων πλησίον της ταχείας κυκλοφορίας, τότε προσδίδουμε στον άμεσο παρόδιο χώρο μία χρήση πολύ επικίνδυνη για τους διερχομένους. Είναι δυνατόν όμως, αφού επιζητηθεί υπηρεσία συμβούλου και έγκριση, να επέλθει με σχετική τεχνική τροποποίηση η σκοπούμενη αλλαγή.

Ο οργανισμός του έργου αποτελείται από ένα πλήθος υλικών τα οποία έχουν διαφορετική συμπεριφορά στην σκληρή χρήση και στις έντονες δράσεις αλλά και με διαφορετικό όριο ζωής. Αυτό σημαίνει ότι κάποτε κάποια συστήματα θα παρουσιάσουν βλάβες ή μείωση της λειτουργικότητας τους σε μεγάλο ή μικρό βαθμό. Θα χρειασθεί λοιπόν να επιδιορθωθούν ή ακόμη και να αντικατασταθούν. Παραδείγματα βλαβών είναι: ρωγμές και λακούβες οδοστρώματος, καθιζήσεις, αστοχία ανάρτησης πινακίδων, βλάβες από προσκρούσεις οδικών ατυχημάτων, διαρροές δικτύων, δυσλειτουργία Η/Μ κατασκευών, καταπονημένα ηλεκτρικά καλώδια και πίνακες κλπ. Αν οι βλάβες είναι μικρής έκτασης, οφείλετε να προχωρήσετε σε ταχεία επισκευή ή αντικατάσταση, γιατί όσο μένουν τόσο η βλάβη μπορεί να επεκταθεί. Η επέμβαση θα

είναι πλήρης και έντεχνη, ενώ απαγορεύεται η αντικατάσταση με υλικά κατώτερης ποιότητας από την αρχική ή με υλικά που υποβαθμίζουν την ποιότητα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων για το έργο και προφανώς πρωτίστως την οδική ασφάλεια των χρηστών της οδού.

Αν η βλάβη είναι μεγαλύτερης έκτασης πχ αντικατάσταση δικτύου, ανακατασκευή τμήματος, αναγέννηση οδοστρώματος τότε πρέπει να συζητηθεί η αλλαγή, υπό την καθοδήγηση συμβούλου. Επ' ουδενί λόγω, θα ακολουθούνται πρόχειρες λύσεις με εξωτερικές διελεύσεις δικτύων ή πρόχειρες επικαλύψεις οδοστρωμάτων και άλλα σχετικά που αλλοιώνουν την αισθητική ή υποβαθμίζουν την αίσθηση οργάνωσης και καλής λειτουργίας του έργου και που μεταθέτουν τη λύση του προβλήματος στο άμεσο μέλλον.

Δεν επιτρέπεται καμία μεταβολή αναφορικά με δόμηση κτισμάτων (κτίρια, στέγαστρα, διαφημιστικές πινακίδες) ή εγκατάσταση Η/Μ κατασκευών, πέραν των ήδη προβλεπόμενων, στον άμεσο παρόδιο χώρο εις βάρος των υπολοίπων χώρων χρήσης σχετικών με την οδό (νησίδες, χώροι στάθμευσης κλπ). Μία τέτοια ενέργεια μπορεί να προκαλεί μείωση ασφάλειας, να αλλοιώνει την αισθητική ή να δημιουργεί άλλα μειονεκτήματα που δεν είναι εύκολα αντιληπτά από μη τεχνικούς. Αν υφίσταται ανάγκη αλλαγών είναι αναγκαία η προσφυγή σε σύμβουλο και κανονική διαδικασία έγκρισης..

Το σώμα του έργου αποτελείται από στρώσεις ικανές να διανέμουν τα φορτία κυκλοφορίας με ασφάλεια, το έδαφος, τον σκελετό ειδικών κατασκευών (πλάκες, δοκάρια, υποστυλώματα) και τα συμπλήρωμα του (θόλοι, σήραγγες, μεταλλικές κατασκευές, υδραυλικά κλπ). Καθένα από αυτά τα στοιχεία έχει συγκεκριμένο ρόλο να παίξει και ως εκ τούτου ο κατασκευαστής του προσέδωσε κάποιες ιδιότητες που είχε προδιαγράψει η μελέτη. Δεν επιτρέπεται λοιπόν καμία αλλαγή της μελέτης, τουλάχιστον όχι χωρίς σχετική έγκριση. Δηλαδή αφαίρεση υλικού πρανών, αύξηση φορτίων, ανατιολόγητη απομάκρυνση στηθαίων, ανοίγματα οπών, μείωση πάχους υλικού, απομοιώσεις υδραυλικών διατομών και άλλες παρόμοιες ενέργειες δεν επιτρέπονται. Τα ίδια ισχύουν και για την διευθέτηση της παρόδιας βλάστησης, η οποία πρέπει να παραμένει όπως οι μελετητές έχουν προβλέψει, με σχετική συντήρηση.

Το κακό είναι ότι αρκετές μη μελετημένες τροποποιήσεις κατά παράβαση της αρχική μελέτης φαίνονται, μετά την ολοκλήρωσή τους, ότι δεν προκάλεσαν και τίποτα σημαντικό. Είναι όμως λάθος διότι στην ουσία μπορεί να μειώθηκαν τα αποθέματα ασφαλείας της κυκλοφορίας ή μίας κατασκευής, και μάλιστα χωρίς να το γνωρίζουν οι χρήστες του έργου. Ως εκ τούτου απαγορεύεται ρητά να γίνονται επεμβάσεις, έστω και μικρές, χωρίς σχετική μελέτη, άδεια και ενημέρωση του ΦΑΥ.

ΓΕΝΙΚΑ

Αυτό το οδικό έργο είναι προϊόν μελέτης και κατασκευής ομάδας τεχνικών, οι οποίοι εργάστηκαν κάτω από συγκεκριμένη πρόβλεψη κυκλοφοριακές απαιτήσεις, οικονομικής δυνατότητας και εδαφικών και άλλων περιορισμών που ίσχυαν την περίοδο κατασκευής του. Κατασκευάστηκε ενσωματώνοντας όλους τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης που ήταν γνωστοί την εποχή εκείνη και προορίζεται να έχει ένα μακρύ διάστημα ζωής με καλά επίπεδα λειτουργικότητας, ασφάλειας, υγείας και εξυπηρέτησης για τους χρήστες του.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, πρέπει να γίνει το καλύτερο δυνατόν, κυρίως με την ορθή χρήση του έργου, με την αποφυγή βλαπτικών ενεργειών και με την επιμελή και τακτική του συντήρηση, δηλαδή όπως ακριβώς συμβαίνει και με οποιοδήποτε ζωντανό οργανισμό.

Τα πρόσωπα που παίζουν κάποιο ρόλο στην λειτουργία του κτιρίου υπό κανονικές ή έκτακτες συνθήκες είναι: Οι κυρίως χρήστες της οδού είναι οι διερχόμενοι με τα οχήματα των. Οι περίοικοι, οι οποίοι πρέπει να μπορούν να διαβιούν ή να διέρχονται παρά της οδού με μέγιστη ασφάλεια έναντι δράσεων που μπορεί

να προέρχονται από το εσωτερικό της. Ο φορέας διαχείρισης της οδού (.....) δια την αντιμετώπιση των κοινών προβλημάτων που αναφύονται στην διάρκεια της λειτουργικής ζωής της οδού. Οι συντηρητές της οδού, οι οποίοι αναλαμβάνουν την επιθεώρηση, έλεγχο, συντήρηση και επισκευή των υποσυστημάτων της πχ καθαριότητα, διαγράμμιση, επισκευές οδοστρώματος και σήμανσης, πράσινο, τεχνικά, ασφάλεια φύλαξης, αστυνόμευση, καθοδήγηση κυκλοφορίας κλπ. Τέλος οι προμηθευτές αναλωσίμων υλικών του έργου (πχ υλικά εκχιονισμού, προσωρινής σήμανσης κλπ).

Φυσικό είναι ο συνδετικός κρίκος όλων των ανωτέρω ρόλων να είναι ο φορέας διαχείρισης οδού (.....), ο οποίος με τις προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες, φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία και έγκαιρη κάλυψη των αναγκών της οδού. Έχει υποχρέωση (και ποινικές ευθύνες) να μεριμνά για την τήρηση και των διατάξεων του παρόντος ΦΑΥ. Δεδομένης της περίπλοκης λειτουργίας της οδού και της μεγάλης σημασίας που έχει η καλή της φροντίδα, είναι απαραίτητο να επιλέγει τα καταλληλότερα πρόσωπα και μεθόδους για την συντήρηση και την προμήθεια υλικών.

Το έργο πιθανόν να ευρίσκεται σε δύο φάσεις: στην φάση κανονικής λειτουργίας και στην φάση έκτακτης καταστάσεως. Η φάση κανονικής λειτουργίας αφορά το 99%, και πάνω, της διάρκειας ζωής του και το μόνο που μας ενδιαφέρει τότε είναι να το χρησιμοποιούμε και να το φροντίζουμε σωστά και να αποφεύγουμε ενέργειες που μπορούν να υποβαθμίσουν την ποιότητα του και να θέσουν σε κίνδυνο τους χρήστες του. Σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις μπορεί το έργο να βρεθεί σε φάση έκτακτης κατάστασης (σεισμός, πλημμύρα κλπ), οπότε τότε προέχει η διαφύλαξη της ζωής των άμεσων χρηστών εκείνης της στιγμή πρωτίστως και δευτερευόντως η ασφάλεια του σώματος του έργου ή άλλου υλικής αξίας παραρτήματος αυτού ή άλλου στοιχείου.

Το ανά χείρας λοιπόν φυλλάδιο, όπως και το ΦΑΥ που έχει ο Φορέας διαχείρισης αποτελούν σταθερό παράρτημα του έργου, σε όλη του τη ζωή, μεταβιβάζεται από χρήστη σε χρήστη καθώς η ιδιοκτησία αλλάζει χέρια και σκοπό έχει να ενημερώνει, για το τι πρέπει να γίνεται και τι να αποφεύγεται. Είναι σκόπιμο να αφιερώνεται χρόνος για τη μελέτη του, να ανευρίσκεται εύκολα σε πρώτη ζήτηση και να συζητείται ομαδικά μαζί με άλλους παράγοντες καλής και ασφαλούς λειτουργίας του έργου.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ - ΕΚΡΗΞΕΙΣ - ΒΛΑΒΕΣ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ

Στο έργο έχει ληφθή μέριμνα πυροπροστασίας, όπως άκαυστα υλικά, πυρανίχνευση, σημεία εκκένωσης σήραγγας, έξοδοι, πυρόσβεση και ασφαλείς εξοπλισμοί. Παρόλα ταύτα μία πυρκαγιά από αμέλεια ή τροχαίο ατύχημα είναι πάντα πιθανή. Σκοπός μας είναι να περιορίσουμε τις επιπτώσεις της σε ανθρώπους, εξοπλισμό, οχήματα και κατασκευές.

Πυρκαγιά μπορεί να συμβεί, μετά από έκρηξη λόγω απλής διαρροής καυσίμων από οχήματα ή μετά από σύγκρουση, από ηλεκτρική αιτία, από κακές εργασίες επισκευών σε χώρους εγκαταστάσεων, από κακόβουλη ενέργεια ή τσιγάρο με μετάδοση στην παρόδια φύτευση, από επέκταση εξωτερικής πυρκαγιάς προς χώρο της οδού κα. Πάντως όποια και να είναι η αιτία, υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων με την λειτουργία της οδού είναι να τηρούνται οι απαραίτητοι κανόνες ασφαλείας, τόσο σε προληπτικό όσο και σε επεμβατικό στάδιο.

Η καθαριότητα των χώρων δεν είναι μόνο μέλημα του διαχειριστή του έργου αλλά και όλων όσων εξυπηρετούνται από αυτό. Επίσης υποχρέωση αποτελεί η τακτική επιθεώρηση, συντήρηση και επισκευή του πάσης φύσεως εξοπλισμού και των υλικών πυρόσβεσης, όπως προβλέπεται από το ΦΑΥ του έργου.

Απαραίτητη η αποψίλωση των πρανών, ζωνών προστασίας, χώρων στάθμευσης και η απομάκρυνση των εύφλεκτων υλών. Η αποφυγή άστοχων ενεργειών που μπορούν να προκαλέσουν πυρκαγιά. Η τήρηση των κανόνων αποφυγής καπνίσματος και χρήσης πυρός στους χώρους που φέρουν την ειδική σήμανση είναι σημαντικός παράγοντας ασφάλειας, όπως και η υπενθύμιση των κανόνων στους διερχόμενους με τις πινακίδες.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ

Φροντίζουμε να έχουμε σταθερά συνεργεία επισκευών και συντηρήσεως και προμηθευτές τα οποία είναι δοκιμασμένα, ως προς την ποιότητα δουλειάς, την επιμέλεια τους, την τήρηση των κανόνων ασφαλούς εργασίας και τις αποκαταστάσεις.

Μέτρα πυρασφάλειας που πρέπει να τηρούμε και που δεν πρέπει να τροποποιούμε αυθαίρετα: Μην τροποποιείτε τους χώρους που θεωρούνται ότι μετέχουν στον αντιπυρικό σχεδιασμό, μη εγκαθιστάτε ασύμβατες προς την πυρασφάλεια χρήσεις, κατόπιν επισκευών μην αντικαθιστάτε υλικά με άλλα κατώτερα που δεν πληρούν τις αρχικές προδιαγραφές, μην μπλοκάρετε τις πόρτες κινδύνου ή τις διαχωριστικές θύρες ασφαλείας που πρέπει να παραμένουν κλειστές στη σήραγγα, τηρείται τους διαδρόμους ελεύθερους υλικών, μην επεμβαίνετε άσκοπα στην σήμανση ή στον φωτισμό ασφαλείας του έργου ή στο σύστημα παρακολούθησης.

Έχετε σε καλή λειτουργία το σύστημα αποκαπνισμού και τους ανεμιστήρες θετικής πίεσεως, μην μπλοκάρετε τους αισθητήρες, τις κάμερες και τα σπρίνκλερ νερού του πυροσβεστικού συστήματος. Μην μετακινείτε τους πυροσβεστήρες και μην τους πειράζετε αν δεν πρόκειται να τους χρησιμοποιήσετε. Που ευρίσκονται οι πλησιέστεροι προς εσάς πυροσβεστήρες ή πυροσβεστικές φωλιές;

Εάν ξεσπάσει πυρκαγιά μην χάσετε ούτε δευτερόλεπτο αρχίστε την πυρόσβεση ή μετάδοση προς παρακείμενες περιοχές μπορεί να προκαλέσει τεράστιες ζημιές (δάσος, χορτολιβαδικές, κτίρια, βιομηχανίες κλπ). Γενικώς δεν χρησιμοποιείται νερό σε ηλεκτρική πυρκαγιά. Ο διαχειριστής του έργου: Κάνετε χρήση του σχεδίου αντιμετώπισης πυρκαγιάς (και που πρέπει να είναι ήδη γνωστό). Οι οδηγοί: Έχετε τους πυροσβεστήρες του οχήματος σε καλή κατάσταση και έτοιμους προς χρήση, αν δεν τα καταφέρεται με την πρώτη να σβύσετε την πυρκαγιά καλέστε σε βοήθεια, ειδοποιείτε και τα προσεγγίζοντα οχήματα, εκκενώστε το χώρο δίπλα από την φωτιά ειδικά αν είναι όχημα μεταφοράς επικινδύνων υλικών, απομακρύνετε τους τραυματίες μόνο αν είναι μεγάλη ανάγκη και με προσοχή.

Κατά την εκκένωση μην χρονοτριβείτε σε λίγο θα γίνει πραγματική κόλαση. Βοηθείστε τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Μην ανοίγετε πόρτες που είναι ζεστές σε εγκατάσταση ή όχημα πιθανόν από την πίσω πλευρά μαίνεται πλήρους πυρκαγιά. Βοηθάτε άτομα εφόσον δεν κινδυνεύετε άμεσα. Εκκενώνετε τους χώρους της σήραγγας ακολουθώντας τα βέλη και τον φωτισμό ασφαλείας, μην σπρώχνετε. Προσπαθήστε να μην σας ποδοπατήσουν. Οι διάδρομοι είναι υπολογισμένοι για να δραπετεύσουμε από το χώρο εγκαίρως. Μην διέρχεστε μπροστά από ανοίγματα που εξέρχονται φλόγες, όσο γρήγοροι και να είστε μπορεί να ανάψετε σα λαμπάδες από την ισχυρή ακτινοβολία. Αν υπάρχει βαθύ σκοτάδι προχωρείτε με τα χέρια προτεταμένα και τις παλάμες γυρισμένες προς το πρόσωπο, η παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος είναι πάντα πιθανή. Αν υπάρχει καπνός κινηθείτε χαμηλά.

Εξερχόμενοι ακολουθείτε τις οδηγίες των αρχών. Μην στέκεστε στην είσοδο ή μπροστά σε κλειστά ανοίγματα που μαίνεται πίσω τους η φωτιά ή σε φλεγόμενα οχήματα ή δένδρα ο κίνδυνος έκρηξης είναι μεγάλος, ενώ η εκτόξευση θραυσμάτων γυαλιών και φλεγόμενων αντικειμένων σίγουρος. Συναντηθείτε με άλλα άτομα σε ασφαλές σημείο (νησίδα, πεζοδρόμιο, κόμβος, χώρο στάθμευσης) αναζητείστε τους γνωστούς σας, μετρείστε ους επιβάτες. Επιστρέψτε στα οχήματα και διέλθετε από το σημείο μόνο αν σας

επιτρέψουν οι αρχές. Μην εμποδίζετε την διέλευση οχημάτων εκτάκτου ανάγκης.

ΕΚΡΗΞΗ

Αιτίες από τις οποίες θα μπορούσαμε να έχουμε έκρηξη στην οδό είναι: βομβιστική ενέργεια, εξωτερικό ατύχημα, σύγκρουση οχημάτων, δίκτυο καυσίμου αερίου, βλάβη σε δοχείο πίεσης οχήματος, δυσλειτουργία σε μηχανοστάσιο. Στην οδό και στα οχήματα, εκ κατασκευής, έχουν χρησιμοποιηθεί όλα τα απαιτούμενα από τον νόμο μέτρα ασφαλείας για μία τέτοια περίπτωση, παρόλα ταύτα τίποτε δεν μπορεί να αποκλεισθεί. Αντικειμενικός μας σκοπός είναι πάντα η προστασία της ζωής και η μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και σε εν γένει περιουσιακά στοιχεία.

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για το τι θα κάνετε σε περίπτωση έκρηξης στην οδό. Λάβετε μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ - Πολεοδομία - ΕΠΑ

Αν χρησιμοποιείται σύστημα ελέγχου εισόδου και εξόδου στην οδό, αυτό πρέπει να λειτουργεί πάντα. Κανένα όχημα ή άτομο δεν πρέπει να εισέρχεται αν κάποιος από την διαχείριση του έργου δεν το αναγνωρίζει ή δεν αναλαμβάνει την ευθύνη εισόδου του. Αν για κάποιο λόγο οι εισοδοί δεν φυλάσσονται από προσωπικό ή κάμερα κλειστού κυκλώματος τότε θα παραμένουν πάντοτε μπλοκαρισμένες. Αν εντοπισθούν ύποπτα άτομα ή φορτίο οχήματος ή εγκατελειμμένα άγνωστου περιεχομένου αντικείμενα θα καλείται η Αστυνομία. Μην στέκεστε κοντά ή περιεργάζεστε ή μετακινείτε τέτοια αντικείμενα υπάρχουν εξειδικευμένοι πυροτεχνουργοί με κατάλληλο εξοπλισμό για την εξουδετέρωση του κινδύνου. Μην χάνετε χρόνο, μετά από σύντομη αναζήτηση του ιδιοκτήτη του αντικειμένου, καλέστε σε βοήθεια, πιθανόν η διαδικασία έκρηξης έχει ήδη ενεργοποιηθεί με χρονομηχανισμό ή τηλεχειρισμό. Ειδοποιήστε τους χρήστες και περιοίκους και εκκενώστε άμεσα το χώρο.

Βυτία επικινδύνων υλών και δοχεία πίεσης - Η διακίνηση επιτρέπεται εφόσον η κατηγορία τους επιτρέπεται από την κατηγορία της οδού. Όχι στάθμευση σε κλειστό χώρο, σε εστίες θέρμανσης (πχ πυρκαγιές), πλησίον χώρου προηγούμενου τροχαίου δυστυχήματος, σε θέση μη προστατευμένη από καιρικές συνθήκες. Αποφυγή κτυπημάτων στο σώμα και στις βάνες. Ποτέ έλεγχος διαρροής με φλόγα (σαπουνόνερο). Σε περίπτωση ατυχήματος θα καλούνται οι αρχές και υπεύθυνος μηχανικός της εταιρείας. Διαρροή αερίου: Αν αντιληφθείτε οσμή ή σφύριγμα. Κλείστε τους διακόπτες. Όχι χρήση συσκευών ή φλόγας. Μη τρυπάτε τα τοιχώματα για να επέλθει εκκένωση.

Οι συσκευές και το δίκτυο φυσικού αερίου έχουν υψηλές προδιαγραφές, αρκεί λοιπόν να τηρούνται μερικοί απλοί κανόνες. Στις συντηρήσεις και αντικαταστάσεις υλικών να γίνεται επιμελημένη εργασία και όχι με πίεση χρόνου. Οι τεχνίτες και βοηθοί πρέπει να είναι πιστοποιημένοι. Μία διαρροή δεν συνεπάγεται πάντα και έκρηξη, καλέστε την εταιρεία για να κλείσουν διακόπτες, αποκλείστε την περιοχή, απαγορεύσετε κάθε χρήση πυρός ή ηλεκτρικής συσκευής στην εγγύς περιοχή.

Η οδός διαθέτει τις απαραίτητες για την λειτουργία εγκαταστάσεις, δοχεία πίεσης. Δηλαδή, σταθερές φιάλες αερίων, πυροσβεστήρες, δοχεία πεπιεσμένου αέρα κλπ. Εντός αυτών των δοχείων υφίσταται ένα αέριο σε υψηλή πίεση. Αν για κάποιο λόγο έρθει σε επαφή το εσωτερικό του με την ατμόσφαιρα η απελευθέρωση της πίεσης θα είναι εκρηκτική. Οι κατασκευαστές βέβαια το γνωρίζουν, και για αυτό το λόγο τα τοιχώματα τους είναι πολύ παχιά, άρα ασφαλή. Παρόλα ταύτα καλόν είναι να τηρούμε κάποιους κανόνες: Μην εισέρχεστε στα μηχανοστάσια χωρίς λόγο. Μην εκθέτετε τα δοχεία σε υψηλές θερμοκρασίες ή δονήσεις. Μην αντικαθιστάτε τον εξοπλισμό με άλλο φθηνότερο που δεν φέρει σημάνσεις ασφαλείας. Χρησιμοποιείται πάντα μόνιμους και δοκιμασμένους συντηρητές και προμηθευτές. Ζητάτε να τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας κατά τις μεταγγίσεις. Σε περίπτωση αμφιβολίας απευθυνθείτε σε ανεξάρτητο μηχανικό

ή τις αρχές.

Εγγύηση, για να μην έχουμε ποτέ έκρηξη σε εγκαταστάσεις, είναι η τακτική και σύμφωνα με το ΦΑΥ συντήρηση των εγκαταστάσεων, από αδειούχους και δοκιμασμένους συντηρητές επισκευαστές. Μην φειδείτε χρημάτων για αντικαταστάσεις παλαιών και φθαρμένων τμημάτων της εγκατάστασης. Ελέγχετε τακτικά για την στάθμη του νερού στο κύκλωμα, για παράδοξους θορύβους, για ύποπτες κηλίδες ή υγρά στο δάπεδο. Συμβάλλετε με συντηρητές που μπορούν να επέμβουν οποιαδήποτε στιγμή του 24ωρου. Σε οποιαδήποτε ανώμαλη κατάσταση διακόψτε την λειτουργία (αν μπορείτε) και καλέστε σε βοήθεια. Ειδοποιήστε και τους υπολοίπους που εκτίθενται στον κίνδυνο μόνο αν κρίνετε ότι είναι απαραίτητο και ο κίνδυνος είναι ανεξέλεγκτος, πάντως μην προκαλείτε τον πανικό.

Αν συμβεί η έκρηξη ελέγξτε αμέσως την κατάσταση, μπορεί να συμβούν ακόμη και άλλες εκρήξεις, έστω και με διαφορά κάποιου χρόνου, αναζητείστε για πολύ λίγο, ασφαλές καταφύγιο. Αν η έκρηξη έγινε σε μακρινό σημείο του δικτύου, εντοπίστε το σημείο, μπλοκάρετε τις εισόδους, διευκολύνετε την έξοδο από την περιοχή, εκκενώστε το τμήμα. Εκτός από απλές και σχετικά ακίνδυνες περιπτώσεις, αφήστε την διάσωση καταπλακωμένων ατόμων στις αρχές. Απομακρυνθείτε από το σημείο και συναντηθείτε στον προκαθορισμένο τόπο συνάντησης - καταμέτρησης. Αν η έκρηξη έγινε πλησίον σας, μη φοβάστε θα έρθουν προς διάσωση σας αφού το ατύχημα σας σίγουρα ακούστηκε από πολλούς.

Είναι πολύ κρίσιμο να εκμεταλλευτείτε το χρόνο σας για μία πειθαρχημένη και ταχεία εκκένωση του οδικού τμήματος, διότι εκτός από την περίπτωση των διαδοχικών εκρήξεων, υπάρχει πάντα ο φόβος της έκλυσης αερίου, της πυρκαγιάς, της πλημμύρας και της αλυσιδωτής κατάρρευσης πλευρικών κατασκευών και πτώσης θραυσμάτων ως παρεπόμενα της έκρηξης. Πρέπει να ξέρετε ότι οι κατασκευές διαθέτουν σημαντικά αποθέματα ασφαλείας, έναντι τέτοιων καταστάσεων, όμως αν η έκρηξη είναι πολύ ισχυρή, μία τμηματική κατάρρευση τμήματος του κτιρίου ή μεταλλικών ικριωμάτων ή τοίχων αντιστήριξης είναι πιθανή. Μην στέκεστε πλησίον ετοιμόροπων τοίχων, μην ωθείτε και μην παραβιάζετε φρακαρισμένες θύρες και παράθυρα, υπάρχει κίνδυνος κατάρπτωσης με αποτέλεσμα να καταπλακωθείτε. Μην μετακινείτε, χωρίς δεύτερη σκέψη, συνδεδεμένα σκόρπια οικοδομικά υλικά, αυτήν τη στιγμή ισορροπούν με κάποιο τρόπο, μία μετακίνηση του κέντρου βάρους των μπορεί να προκαλέσει τον θάνατο κάποιου εγκλωβισμένου. Αποφεύγετε τις υγρές επιφάνειες μπορεί να είναι καύσιμα ή νερό με παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος. Αποφύγετε την εισπνοή σκόνης και μην προκαλείτε ανάδευση της, σε λίγη ώρα θα κατακαθίσει.

Πάντα μετά από έκρηξη πρέπει να επακολουθήσει έλεγχος του κτιρίου από μηχανικούς των αρχών. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων οι ζημιές εντοπίζονται στις διαχωριστικές επιφάνειες του κτιρίου, στα κουφώματα και στα φινιρίσματα του, με νέες οικοδομικές εργασίες η αποκατάσταση θα είναι πλήρης. Αν έχει βλάβη ο σκελετός του κτιρίου (δοκοί, κολώνες, πλάκες, δικτυώματα, πανώ) δυστυχώς θα χρειαστούν πιο σοβαρές επισκευές. Αν μετά από άδεια των αρχών επιστρέψετε στο χώρο και διαπιστώσετε μη καταγεγραμμένη ζημιά, αναφέρετε το αμέσως.

ΒΛΑΒΕΣ ΟΔΟΥ

Απαραίτητη προϋπόθεση για μία μακρά περίοδο καλής και ασφαλούς λειτουργίας της οδού είναι η τακτική και επαρκής προληπτική συντήρηση των συστημάτων του, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΦΑΥ. Αν διαπιστώσετε κάποια βλάβη είναι απαραίτητο να το γνωστοποιήσετε στον επιφορτισμένο με την διαχείριση της οδού. Η επισκευή των βλαβών πρέπει να είναι άμεση, διότι έχει αποδειχθεί ότι ακόμα και η μικρότερη βλάβη θα προκαλέσει σε λίγο μία ή δύο μεγαλύτερες σε αλληλοεπηρεαζόμενα συστήματα και αυτά με τη σειρά τους σε άλλα κοκ (δένδρο βλαβών). Σύντομα η λειτουργικότητα, η αντοχή, η ασφάλεια, η ποιότητα και η αξία της οδού θα μειωθούν δραματικά και το χειρότερο είναι ότι στα μάτια ενός μη ειδικού αυτό δεν είναι πάντα αντιληπτό.

Τα χρώματα, τα επιχρίσματα, οι εξωτερικές πλακοστρώσεις (οριζόντιες και κατακόρυφες), τα ασφαλτικά και οι επιστεγάσεις αποτελούν την επιδερμίδα των κατασκευών. Με την στεγανότητα τους προστατεύουν από την διείσδυση του νερού στο εσωτερικό που θα είχε κακά αποτελέσματα στις εγκαταστάσεις, στην υποδομή της οδού και στις μεταλλικές και ξύλινες κατασκευές της, πέραν της αισθητικής απαξίωσης. Ως εκ τούτου συντηρείτε και ανανεώνετε τακτικά τα χρώματα και ασφαλτικές επαλείψεις αρμών και σφραγίσματα ρωγμών και επιθεωρείτε τις εξωτερικές επιφάνειες. Αν διαπιστώσετε οποιαδήποτε αλλοίωση ή βλάβη αναφέρετε το στον επιφορτισμένο με την διαχείριση της οδού.

Το σώμα της οδού αποτελεί τον Φέροντα Οργανισμό της και τα λοιπά δομικά και λειτουργικά στοιχεία της συμπληρώνουν την κατασκευή. Οι βλάβες που θα εμφανιστούν στον πρώτο δυνατόν να είναι πολύ σοβαρές, αλλά και βλάβες που θα εμφανιστούν στα λοιπά στοιχεία μπορεί να οδηγήσουν αργότερα σε επικίνδυνες καταστάσεις. Για αυτό οποιαδήποτε εμφάνιση αλλοιώσεων (λεκέδες, αποχρωματισμοί, αποφλοιώσεις, στίγματα κλπ) ή ρωγμών ή απόπτωση υλικού ή παραμόρφωση (καθιζήσεις, αυλάκια κλπ) θα πρέπει να την αναφέρετε στον επιφορτισμένο με την διαχείριση της οδού, για να γίνει σχετικός έλεγχος από κατάλληλο άτομο.

Όσους πιο πολλούς αρμούς (ενώσεις) έχει μια κατασκευή τόσο μεγαλύτερη πιθανότητα έχει να εμφανισθεί βλάβη. Ο κανόνας ταιριάζει ιδιαίτερα στα λεγόμενα υδραυλικά συστήματα (ποτιστικά, πυροσβεστικό, αποχέτευση, αποστράγγιση, ύδρευση). Η πίεση, η κακομεταχείριση του συστήματος, οι ακραίες καιρικές συνθήκες καθώς και εξωγενείς παράγοντες μπορεί να προκαλέσουν διαρροές και ο μεγάλος εχθρός το νερό να εμφανισθεί στο εσωτερικό του σώματος της οδού. Μερικές φορές μάλιστα μια τέτοια διαρροή έχει άμεσα επικίνδυνα για την υγεία αποτελέσματα, όπως στις περιπτώσεις της αποχέτευσης (μόλυνση) ή του θερμού νερού ή του ατμού (εγκαύματα). Σε περίπτωση διαρροής στο σύστημα ύδρευσης ειδοποιείτε για να κλείσει ο διακόπτης, λάβετε μέριμνα για τυχόν νερά στο κατάστρωμα της οδού, καλέστε για αποκατάσταση βλάβης.

Λύματα μπορεί να διαρρεύσουν από το δίκτυο αποχέτευσης κυρίως από κακομεταχείριση των σωλήνων, από ενώσεις, από κακή συντήρηση αντλίας ή από φρεάτια λόγω έμφραξης ως συνέπεια απόρριψης ακαταλλήλων υλικών. Ειδοποιήστε αμέσως τον διαχειριστή και όλους τους χρήστες για μη χρήση του συστήματος λόγω της επικίνδυνης κατάστασης, καλέστε για αποκατάσταση βλάβης, φροντίστε να ξεπλυθούν και απολυμανθούν πολύ καλά οι επιφάνειες που ρυπάνθηκαν.

Το δίκτυο όμβριων υδάτων είναι ικανό να συλλέξει και να απάγει με ασφάλεια τα νερά και της πιο δυνατής βροχής. Δεν αποκλείεται όμως σε σπάνιες περιπτώσεις κακοκαιρίας στη ζωή της οδού ή από έμφραξη από σκουπίδια των στομίων υδροσυλλογής ή από κακομεταχείριση σωλήνων ή συνδέσεων να υπάρξει διαρροή. Είναι απαραίτητο να καθαρίζεται συχνά τα στόμια. Φράξτε τα ανοίγματα εισόδου του νερού με πρόχειρα υλικά, ειδοποιείτε τους επηρεαζόμενους υπόλοιπους χρήστες. Καλέστε για λήψη καταλλήλων κατασκευαστικών μέτρων.

Ο ανελκυστήρας AMEA της οδού είναι προς χρήση μόνο σε κανονικές καταστάσεις, όχι σε έκτακτα περιστατικά (πυρκαγιά, σεισμός, έκρηξη κλπ). Το σύστημα του ανελκυστήρα διαθέτει αρκετές διατάξεις ασφαλείας. Πρέπει όμως να συντηρείται κατάλληλα, και οι αντικαταστάσεις των υλικών να είναι άμεσες και υψηλών προδιαγραφών. Ταυτόχρονα και η χρήση του πρέπει να είναι συνεπής, μην υπερφορτώνετε τον θαλαμίσκο, μην χοροπηδάτε, μην τοποθετείτε ογκώδη ή μακρά αντικείμενα, μην παραβιάζετε τις θύρες, μην επεμβαίνετε στο μηχανοστάσιο. Σαν βλάβη μπορείτε να θεωρήσετε την μη απόκριση σε κάλεσμα του θαλαμίσκου, περίεργο θόρυβο ή οσμή, το σταμάτημα μεταξύ ορόφων, την μεταβαλλόμενη ταχύτητα ανόδου, την ακινητοποίηση μεταξύ ορόφων, τράνταγμα του θαλαμίσκου, διακοπή ρευματοδότησης του ανελκυστήρα, κουδούνι βλάβης κλπ. Ανελκυστήρας σε βλάβη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται, ειδοποιήστε τον διαχειριστή, αν είναι ασφαλές διακοπτε την ρευματοδότηση του, καλέστε για αποκατάσταση βλάβης.

Αν κλειστήτε μέσα στον θαλαμίσκο, δεν υπάρχει λόγος πανικού, ο φυσικός αερισμός του είναι παρόμοιος με των αποθηκών, δηλαδή επαρκής, μην επιχειρήσετε να εξέλθετε από το διάκενο θύρας-δαπέδου, ο θαλαμίσκος μπορεί να κινηθεί ξαφνικά. Ειδοποιήστε για απεγκλωβισμένα άτομα, υποστηρίξτε τα ψυχολογικά με ουδέτερο διάλογο.

Το πυροσβεστικό δίκτυο της οδού πρέπει να λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο. Διαθέτει διατάξεις ασφαλείας και εφεδρείες. Πρέπει όμως να συντηρείται κατάλληλα, και οι αντικαταστάσεις των υλικών να είναι άμεσες και υψηλών προδιαγραφών. Μην κακομεταχειρίζεστε τα υποσυστήματα του και μην φράζετε με υλικά τους αισθητήρες και τα στόμια. Σαν βλάβη μπορείτε να θεωρήσετε την μη απόκριση σε τακτικό τεστ ενεργοποίησης, την διαρροή πυροσβεστικού υλικού, προειδοποιητικό σήμα ελαττωματικής λειτουργίας κλπ. Σε περίπτωση βλάβης ο διαχειριστής και όλοι οι προστατευόμενοι από το σύστημα πρέπει να ειδοποιηθούν, το βάρος της πυρόσβεσης πλέον πέφτει στις ομάδες πυρόσβεσης και σε όλους μας ατομικά, με τους κοινούς πυροσβεστήρες και μάνικες. Αν υπάρξουν νερά λάβετε μέριμνα όπως προηγούμενως. Καλέστε αμέσως τον αναγομωτή μετά από χρήση του συστήματος.

Τα ηλεκτρολογικά της οδού έχουν κατασκευασθεί σύμφωνα με τις τελευταίες προδιαγραφές. Αν διαπιστώσετε έντονες οσμές, περίεργους θορύβους, καπνό ή σπινθήρες από τοίχους, ηλεκτρικούς πίνακες, ψευδοροφές ή δάπεδα ή ακόμα αν νοιώσετε περίεργο μυρμήγκιασμα ή τίναγμα από μεταλλικά μέρη, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ανώμαλης ηλεκτρικής λειτουργίας. Παρόλο που υπάρχουν ασφάλειες, πιθανόν να υπάρχει διαρροή για κάποιο λόγο. Απομακρυνθείτε από το σημείο, ειδοποιείτε για βοήθεια, μην αφήσετε κανένα μη αρμόδιο να πλησιάσει, ει δυνατόν διακόψτε την παροχή ρεύματος.

Σε περίπτωση που εμφανιστούν χαρακτηριστικές βλάβες οδοστρώματος πρέπει αυτές να αποκατασταθούν αμέσως σύμφωνα με τις οδηγίες του ΦΑΥ. Η επικινδυνότητα αυξάνει ημέρα με την ημέρα και η πιθανότητα ατυχήματος μπορεί να λάβει ταχέως υψηλή τιμή, χωρίς προειδοποίηση.

ΘΕΟΜΗΝΙΕΣ

ΣΕΙΣΜΟΣ

Έχετε στερεωμένες καλά όλες τις μεταλλικές και εν γένει πρόσθετες κατασκευές της οδού.

Αν υπάρχουν χαλαρά μέρη κατασκευών ή υλικά σε ασταθή συσώρευση πλησίον της οδού, να λαμβάνεται πάντοτε μέριμνα να ευρίσκονται σε απόσταση ασφαλείας από την οδό ή να είναι ασφαλισμένα έτσι, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος σε περίπτωση σεισμού να κυλίσουν προς το οδόστρωμα.

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για το τι θα κάνετε σε περίπτωση σεισμού. Λάβετε μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ

Που είναι ο απαραίτητος εξοπλισμός ασφαλείας; Φακός, κάμερα, συσκευή επικοινωνίας, φορητό ραδιόφωνο, κουτί Α' Βοηθειών, πυροσβεστήρας, νερό

Ποίο το ασφαλέστερο μέρος στην οδό κατά τον σεισμό; Εν γένει μακριά από ψηλά αντικείμενα, πρηνή, κτίρια, ρεύμα κυκλοφορίας, δεξαμενές μανδρότοιχους, καλώδια, οχετούς

Πού ευρίσκονται φρεάτια ΟΚΩ και σημεία ελέγχου των δικτύων τους (ΔΕΗ, αέριο, νερό κλπ)

Τα σχέδια ανάγκης των παράπλευρων κτιρίων δυνατόν να προβλέπουν ως σημεία συνάντησης-ελέγχου-καταμέτρησης ενοίκων σημεία της οδού, όπως: νησίδες, διασταυρώσεις, πλατείες, πάρκα. Τα σημεία αυτά

θα πρέπει να παραμένουν ασφαλή και εκτός του έκτακτου σχεδιασμού επεμβάσεων στην οδό.

Πως θα διαχειριστούμε την χρήση της οδού κατά την σεισμική περίοδο; Ενημερωμένοι από το ΦΑΥ (ιδιαιτερότητες στην δομή, συστήματα σε συνεχή λειτουργία), διατηρούμε την ροή της κυκλοφορίας ανεμπόδιση πάντα παρατηρείται μεγάλη κυκλοφορία, φροντίζουμε να αστυνομεύονται οι κόμβοι πολύ περισσότερο αν δεν λειτουργούν οι φωτεινοί σηματοδότες, ελέγχουμε για τυχόν βλάβες της οδού ή των κατασκευών αυτής, διατηρούμε εξοπλισμό για το γρήγορο αποκλεισμό επικινδύνου τμήματος του δικτύου, επιτρέπουμε την χρήση μόνον όταν αρθεί η επικινδυνότητα.

ΘΥΕΛΛΑ

Έχετε στερεωμένες καλά όλες τις μεταλλικές και εν γένει πρόσθετες κατασκευές της οδού. Μην αφήνετε επίσης πλησίον της οδού χαλαρά και εύθραυστα τμήματα υψηλής βλάβστησης ή υλικά κατασκευών, μπορεί να γίνουν βλήματα λόγω του ανέμου ή να μειωθεί η ορατότητα στην οδό.

Παράκολουθείτε τα ΜΜΕ σε περίπτωση καταιγίδας θα εκδίδουν έκτακτο δελτίο αναγγελίας θυέλλης

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για το τι θα κάνετε σε περίπτωση θυέλλης. Λάβετε μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ

Που είναι ο απαραίτητος εξοπλισμός ασφαλείας; Φακός, κάμερα, συσκευή επικοινωνίας, φορητό ραδιόφωνο, κουτί Α' Βοηθειών, πυροσβεστήρας, νερό

Ποίο το ασφαλέστερο μέρος στην οδό κατά τον σεισμό; Εν γένει μακριά από ψηλά αντικείμενα, πρηνή, κτίρια, ρεύμα κυκλοφορίας, καλώδια, οχετούς

Πού ευρίσκονται φρεάτια ΟΚΩ και σημεία ελέγχου των δικτύων τους (ΔΕΗ, αέριο, νερό κλπ)

Ελέγξτε την λειτουργικότητα των parking ως και λοιπών χώρων που μπορεί να χρησιμεύσουν ως καταφύγιο οχημάτων κατά την διάρκεια του ισχυρού φαινομένου. Η χρήση των πρέπει να είναι ασφαλής.

Πως θα διαχειριστούμε την χρήση της οδού κατά την διάρκεια των εκτάκτων καιρικών φαινομένων; Ενημερωμένοι από το ΦΑΥ (ιδιαιτερότητες στην δομή, συστήματα σε συνεχή λειτουργία), παρατηρούμε το δίκτυο με επίγεια μέσα και οχήματα, φροντίζουμε να αστυνομεύονται οι κόμβοι πολύ περισσότερο αν δεν λειτουργούν οι φωτεινοί σηματοδότες, ελέγχουμε για τυχόν βλάβες της οδού ή των κατασκευών αυτής, διατηρούμε εξοπλισμό για το γρήγορο αποκλεισμό επικινδύνου τμήματος του δικτύου και για ταχεία αποκατάσταση βλαβών ηλεκτρικού δικτύου, επιτρέπουμε την χρήση μόνον όταν αρθεί η επικινδυνότητα.

ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΕΡΓΑ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΗΣ ΟΔΟΥ

Έργα βαθιάς εκσκαφής, εργασίες που περιλαμβάνουν ισχυρές κρούσεις και δονήσεις, ανυψωτικές εργασίες γερανών, κατεδαφίσεις σε άμεση γειτονία με την οδό, μπορεί να υπονομεύσουν την ευστάθεια της και να προκαλέσουν βλάβες και καθιζήσεις, γι' αυτό ο εργολάβος των έργων αυτών είναι υποχρεωμένος να λάβει τα κατάλληλα μέτρα προστασίας.

Πλέον αυτών που προαναφέρθηκαν, επίσης σκόνες, καπνοί, υπερβολικό επίπεδο θορύβου, θραύση γραμμών κοινής ωφέλειας αποτελούν επικίνδυνες δράσεις που μπορεί να εμφανισθούν. Παρόλα ταύτα πρέπει να τους υποστούμε και εμείς με τη σειρά μας, προς χάριν της προόδου. Όχι όμως σε μη ανεκτό

επίπεδο.

Κατάλληλη ενημέρωση προς τους χρήστες της από την διοίκηση του έργου ή/και τον διαχειριστή της οδού, για την φύση των εργασιών και τους κινδύνους. Τήρηση των κανονισμών για την σηματοδότηση έργων επί ή παρά την οδό. Ειδικά, ο διαχειριστής της οδού πρέπει να είναι ενήμερος για τα μέτρα πρόληψης που πρόκειται να παρθούν κατά την διάρκεια των κατασκευών. Λήψη μέριμνας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ, Πολεοδομία

Επιθεωρείστε παρουσία του μηχανικού του εργολάβου τους χώρους πλησίον του έργου για να αποτυπωθεί η υπάρχουσα κατάσταση. Αν είναι δυνατόν κρατείστε χρονολογικό φωτογραφικό αρχείο. Σε περίπτωση εμφάνισης ζημιών η αποκατάσταση θα είναι πιο εύκολα απαιτητή.

Κατά την διάρκεια των εργασιών επιθεωρείτε συχνά τους χώρους σας, για είσοδο υπερβολικής σκόνης ή υλικών ή θόρυβο ή επικίνδυνη κίνηση ανυψωτικών μηχανημάτων ή για εμφάνιση τριχοειδών στην αρχή ρωγμών που μπορούν όμως και να διευρυνθούν, αποκλίσεις από την κατακορυφότητα, καθιζήσεις αποδιοργάνωση ασφαλικού ιστού, διαρροές.

Βεβαιωθείτε ότι ένα έγκαιρο σύστημα πληροφόρησης και επέμβασης υφίσταται σε περίπτωση ραγδαίας εξέλιξης δυσμενούς καταστάσεως.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ένα ατύχημα με εμπλοκή οχημάτων πάντα θα αποτελεί ένα πολύ πιθανό σενάριο εκτάκτων γεγονότων. Τέτοια ατυχήματα μπορεί να είναι: όχημα κατά πεζού ή ακινήτου εμποδίου, μεταξύ οχημάτων (μετωπική, πλαγιομετωπική, οπισθία κλπ), απλά ή μεγάλης εκτάσεως (καραμπόλα). Πέραν των υλικών ζημιών σε οχήματα και σε στοιχεία της οδού, είναι δυνατόν να υπάρχουν και ανθρώπινα θύματα, είτε άμεσα από το ίδιο το ατύχημα, είτε μελλοντικά από την τοπική υποβάθμιση της λειτουργικότητας της οδού. Και στις δύο περιπτώσεις η άμεση επέμβαση είναι καθοριστική για την μείωση της βαρύτητας των βλαβών και του αριθμού των θυμάτων. Επομένως μία έγκυρη διαδικασία επένβασης πρέπει να έχει θεσπισθεί.

Κατά την μελέτη ελήφθη μέριμνα για τον ασφαλή σχεδιασμό, με τις συνθήκες που υφίσταντο την εποχή της μελέτης και ενδεχομένως της κατασκευής. Έτσι το σύστημα διαχείρισης της οδού περιλαμβάνει την παρακολούθηση των συνθηκών και του δείκτη ατυχήματος καθόλο το μήκος του έργου και με ανάλογες επεμβάσεις διατηρεί υψηλό επίπεδο ασφαλείας.

Εφόσον συστήματα ενσωματωμένης ασφάλειας στην οδό είναι σε καλή κατάσταση και βελτιώνονται συνεχώς αν απαιτείται (ανασχετήρες, προσκρουστήρες, φράγματα, στηθαία ασφαλείας, κράσπεδα, πινακίδες, φωτισμός, σηματοδότηση, ορατότητα, υψή οδοστρώματος, αστυνόμευση κλπ) δεν μένει τίποτε άλλο παρά να λειτουργεί και το σύστημα επεμβάσεως.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ

Μία αυτοψία στον χώρο μετά από ατύχημα πιθανόν να αποκαλύψει ζημιές στην οδό που πρέπει να επισκευασθούν, αφού πρώτα ληφθεί μέριμνα για την ασφάλεια της διερχόμενης κυκλοφορίας. Μία διαρροή καυσίμων ή τοξικών αερίων μπορεί να επιφέρει γρήγορα μία καταστροφή. Προσοχή για τυχόν διαρροή προς κλειστούς χώρους (σήραγγα, φρεάτιο, οχετός).

Πιθανόν να χρειασθεί επέμβαση σε δίκτυο ΟΚΩ (αέριο, ΔΕΗ) για αυτό πρέπει να υφίσταται μία άμεση

γραμμή επικοινωνίας.

Κατά την σύγκρουση αποφεύγουμε κατά το δυνατόν να πλησιάσουμε το σημείο σύγκρουσης και δεν μαζευόμαστε πλησίον. Εμποδίζεται η προσέλευση των ειδικών υπηρεσιών και δεν αερίζεται καλά ο χώρος γυρώ από τους τραυματίες.

Μην επιχειρήσετε να θέσετε σε ανάποδη κίνηση το όχημα με σκοπό την αποσφήνωση του, ειδικά αν έχει κόψει κατακόρυφα φέροντα στοιχεία ή έχει μπλεχτεί με σιδηροπλισμό, επενδύσεις, γραμμές ρεύματος ή αερίου

Διευκολύνεται η κυκλοφορία να διέρχεται με ασφάλεια και με σχετική ταχύτητα. Είναι γνωστή η παρατηρούμενη καθυστέρηση λόγω της περιέργειας των διερχομένων που μαζί με την στένωση της διατομής μπορούν να δημιουργήσουν ουρές πολλών χιλιομέτρων. Επιδιώκεται η γρήγορη αποκομιδή των θυμάτων, απομάκρυνση των εμποδίων, καθαρισμός οδοστρώματος και αποκατάσταση της κυκλοφορίας, εφόσον οι συνθήκες ασφάλειας το επιτρέπουν.

ΔΡΑΣΗ ΡΕΥΣΤΩΝ

ΠΛΗΜΜΥΡΑ - ΛΑΣΠΟΡΟΗ

Είναι ευθύνη των αρχών οι περιοχές της οδού να κρατούνται προστατευμένες από την περίπτωση πλημμύρας, αν παρόλα ταύτα, αυτή συμβαίνει. Συχνά ή σπάνια ή λόγω εκτάκτου περιστατικού (ισχυρή βροχόπτωση, υπερχειλίση ρεύματος, αστοχία φράγματος) αν κάτι τέτοιο συμβεί ή δοθεί προειδοποίηση ότι θα συμβεί, πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι.

Αρκετά συχνά η ροή του νερού μετατρέπεται σε λασπορροή ή και χωματορροή ακόμα, λόγω της διάβρωσης που μπορεί να έχει προκληθεί σε περιοχές αρκετά ψηλότερα από συγκεκριμένο οδικό τμήμα. Η αντιμετώπιση είναι ίδια για όλες τις περιπτώσεις. Ξεχάστε ότι μπορεί να γίνει κάτι σε μεγάλη κλίμακα εκείνη την περίοδο, πρέπει να βασιστεί κανείς στις δικές του δυνάμεις.

Ενημερωθείτε όλοι για τα μέτρα που θα πρέπει να λάφθούν για την προστασία του πιθανόν να πληγεί οδικού τμήματος. Θυμηθείτε ποία είναι η βροχερή περίοδος, που συμβαίνουν τέτοια περιστατικά. Παρακολουθείτε ΜΜΕ ειδικά σε στιγμές έντονης βροχόπτωσης.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125Χ - ΔΕΗ

Αν τμήμα της οδού κατακλυσθεί από νερά. Πρέπει να απθαρυνθεί η διέλευση των οχημάτων, είναι αδύνατο ο οδηγός να προβλέψει το βάθος ή την συμπεριφορά του οχήματος κατά την διέλευση, μία ακινητοποίηση οχήματος ή ατύχημα είναι πολύ πιθανό.

Επείγει η διατήρηση της λειτουργίας της οδού ως άξονας κυκλοφορίας των οχημάτων επείγουσας ανάγκης. Να επιχειρηθεί η ανύψωση προχείρων φραγμάτων ειδικά για τις περιπτώσεις λασπορροής, η εξεύρεση διεξόδων για τα νερά και η αποκατάσταση των στομιών απαγωγής νερού. Προσοχή για την περίπτωση που τέτοιου είδους ενέργειες έχουν ως αποτέλεσμα το πλημμύρημα πίο ζωτικών περιοχών (χαμηλές περιοχές, νοσοκομεία, σταθμοί ενέγειας κλπ).

Μετά το πέρας της επικίνδυνης περιόδου πρέπει το οδόστρωμα να καθαρισθεί το ταχύτερο δυνατό. Κατά την θέση σε λειτουργία των εγκαταστάσεων της οδού πρέπει να προηγηθεί έλεγχος και προσεκτικός χειρισμός διακοπτών.

Για την κατασκευή αναχωμάτων χρειάζεται α) γαιώδες υλικό με υψηλό ποσοστό αργίλλου (όχι άμμος) είτε

χύμα, είτε σε γαιόσακκους, σανίδες ή μαδέρια, ξύλινες πλάκες (κόντρα πλακέ θαλάσσης) πλαστικά φύλλα ή οποιοδήποτε πρόσφορο υλικό μπορεί να ανακόψει την ροή του νερού. Χώμα μπορεί να βρεθεί σε αρκετούς χώρους (θυμηθείτε να το επιστρέψετε). Ότι και να γίνει, ετοιμάστε από τώρα, την τακτική υποχώρηση των συνεργείων προς υψηλότερα σημεία ή την διαφυγή με πλεούμενο, γέφυρα ή άλλο πρόσφορο μέσο. Λάβετε μέριμνα για εξοπλισμό και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Γεμίστε τους γαιόσακκους μέχρι την μέση, αν θέλετε αναμίξτε ξηρό τσιμέντο σε αναλογία 1 προς 10. Βρέξτε τους ελαφρά. Δέστε και διπλώστε το πάνω μέρος αυτό θα τοποθετηθεί έτσι ώστε να κοιτά τη ροή που έρχεται. Στρώστε μία στρώση πάνω σε όλη την γραμμή που θέλετε να εκτρέψετε το νερό ή τη λάσπη ή τα χώματα. Τοποθετήστε την δεύτερη στρώση σαν τουβλάκια πάνω στην έτοιμη πρώτη. Αν ακουμπά σε τοίχο ή μάντρα, ανεβάστε απλά τις στρώσεις τη μία μετά την άλλη. Αν όχι τότε φτιάξτε πυραμίδα (4 Σάκοι στην βάση μετά 3, 2, 1 κοκ).

Μη μπλοκάρετε τελείως την ροή, μη την εκτρέψετε προς κτίρια, οδηγήστε την προς διεξόδους ασφαλείς. Ειδοποιείτε να σφραγισθούν όλες οι εισοδοι εκτεθειμένων κτιρίων. Διπλώστε πρώτα ένα πλαστικό φύλλο, πιο μεγάλο από το άνοιγμα, με το όρθιο τμήμα του να καλύπτει το κάτω μέρος του ανοίγματος και το υπόλοιπο οριζόντιο προς το νερό. Αγκυρώστε το με ξύλα καρφωμένα ή/και σάκους που να πατούν στο οριζόντιο τμήμα του πλαστικού. Επιθεωρείτε και συντηρείτε συνεχώς την κατασκευή. Διατηρείτε συνεχή εφεδρεία υλικών και αρκετά εργατικά χέρια.

ΧΙΟΝΟΛΙΣΘΗΣΗ

Είναι ευθύνη των αρχών να παρακολουθούν τις επίμαχες για χιονολίσθηση περιοχές που μπορεί να επηρεάσουν την οδό. Πάντως κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί είτε με προειδοποίηση ή και απροειδοποίητα. Αντικειμενικός μας σκοπός είναι να μην κινδυνεύσουμε και να περιορίσουμε τις ζημιές.

Αφού το οδικό τμήμα εντάσσεται στην επικίνδυνη ζώνη πιθανόν να υπάρχουν ή αν δεν υπάρχουν απλά να τηρούνται κάποιοι γενικά μέτρα (χιονοφράκτες-γέφυρες-σχάρες-βαθμίδες-δίκτυα, τοίχοι, σφήνες, υψωτήρες, γαλαρίες, ανασχετήρες, πετάσματα, φύτευση) ή και ειδικοί περιορισμοί την επικίνδυνη περίοδο (κυκλοφοριακοί περιορισμοί, απαγόρευση θορύβων κλπ). Μην επιτρέπεται παραβίαση των κανόνων και μην τροποποιείται τα έργα προστασίας ή την δομή των προστατευτικών αυθαίρετα.

Ενημερωθείτε όλοι για τα μέτρα που θα πρέπει να λάφθούν για την προστασία της οδού και της κυκλοφορίας της. Θυμηθείτε ποιές είναι οι συνθήκες που παλαιότερα προκλήθηκαν τέτοια περιστατικά. Παρακολουθείτε ΜΜΕ την επικίνδυνη περίοδο, πιθανόν να λάβετε εντολή εκκένωσης περιοχής. Συχνά μία ξαφνική χιονολίσθηση συνοδεύεται από ισχυρό θόρυβο και δόνηση. Λάβετε μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ - Δασαρχείο

Στην επικίνδυνη περίοδο απομάκρυνε χαλαρά αντικείμενα, εξοπλισμό, βλάστηση τα οποία παρασυρόμενα μπορούν να προκαλέσουν ατύχημα σε πεζούς ή οχήματα.

Οδηγίες για το προσωπικό: "Αν νοιώσεις ότι καταχώνεσαι ξαφνικά από το χιόνι: προσπάθησε να διαφύγεις, να συγκρατηθείς, να απελευθερωθείς, να κλείσεις το στόμα σου, να παραμείνεις στην επιφάνεια, βάλε τις παλάμες στα μάτια. Όλα θα τελειώσουν γρήγορα και θα μας απελευθερώσουν ταχύτατα."

"Αν διαφύγεις τον κίνδυνο, βάλε σημάδια στα σημεία εξαφάνισης ατόμων, άρχισε συστηματική διερεύνηση

ανά 30 πόντους περίπου με ακόντιο ή ράβδο."

Οργάνωσε την άρση των εμποδίων της οδού και την αποκομιδή των θυμάτων. Λάβετε μέριμνα για την επαναφορά κάποιου φωτισμού στην οδό, σαν καθοδήγηση για τα συνεργεία διάσωσης τη νύκτα.

Την θερινή περίοδο έλεγξε την σταθερότητα και την αντοχή των προστατευτικών έργων χιονολίσθησης.

ΠΑΡΟΧΘΙΟΣ ΚΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η οδό μας διέρχεται κοντά στην όχθη της θάλασσας/λίμνης/ποταμού. Είναι σπάνια περίπτωση να κινδυνεύσουν οχήματα ή οι κατασκευές της οδού από κύμα που προσπίπτει είναι όμως πιθανό να προκληθούν ζημιές που να οδηγήσουν σε ατύχημα. Αντικειμενικός σκοπός είναι να μην υπάρξει κίνδυνος και να περιορισθούν οι ζημιές.

Τα κύματα που ξεσπούν στην ακτή μπορεί να είναι ξαφνικά και απρόσμενα (σπανιότερα) από μη ορατές αιτίες όπως κατολισθήσεις, συντονισμός, διέλευση πλοίου, εκρήξεις. Μπορεί να είναι αναμενόμενα ως έκτακτο συμβάν (μετά από σεισμό). Ακόμη πολύ συχνά να εμφανίζονται από κακοκαιρία ή διαρκή και ισχυρό άνεμο προς την ακτή.

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για τα μέτρα που θα πρέπει να λάβετε για την προστασία του κτιρίου και της περιουσίας σας. Θυμηθείτε ποίες είναι οι καιρικές συνθήκες και το αίτιο, που προκαλεί τέτοια περιστατικά. Παρακολουθείτε ΜΜΕ ειδικά σε στιγμές έντονης κακοκαιρίας.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ, Λιμεναρχείο

Τρία είναι τα προβλήματα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε: την κατάκλυση με νερά των χώρων της οδού με βλάβες και κίνδυνο πνιγμού, την πρόσκρουση της μάζας του νερού σε ανθρώπους και κατασκευές με προφανή αποτελέσματα και την παράσυρση προς τα ανοικτά ανθρώπων και οχημάτων κατά την απόσυρση του κύματος.

Η οδός θα χρησιμοποιηθεί, πέραν της διέλευσης της συνήθους κυκλοφορίας, και για την διέλευση οχημάτων ανάγκης και ως άξονας εκκένωσης περιοχής. Ως εκ τούτου πρέπει να διατηρηθεί σε λειτουργία κατά την φάση εκκένωσης αλλά και μετά από πλήγμα.

Ως γραμμές αμύνης θεωρούμε, το στηθαίο της προκυμαίας, την φυσική υπερύψωση μας σε σχέση με τον δρόμο και την προκυμαία, μανδρότοιχους. Μην αφήνετε στο χώρο χαλαρά και εύθραυστα τμήματα υψηλής βλάβστησης, πινακίδες, οικοδομικά μέλη μπορεί να γίνουν βλήματα.

Δίνουμε οδηγίες στο προσωπικό: "Αν νοιώσεις ότι παρασύρεσαι: προσπάθησε να διαφύγεις, να συγκρατηθείς, να απελευθερωθείς, να κλείσεις το στόμα σου, να παραμείνεις στην επιφάνεια"

ΔΡΑΣΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΤΑΣΗΣ

Παρακολουθείτε τα ΜΜΕ σε περίπτωση συναγερμού θα δίνουν χρήσιμες οδηγίες, ειδοποιήστε τους χρήστες της οδού, διακόψτε την κυκλοφορία.

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για το τι θα κάνετε σε περίπτωση βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έκτασης. Ενημερωθείτε για τα σχέδια και τις προβλέψεις των από τις παραπλεύρως της οδού μεγάλες βιομηχανίες

(Soveso).

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ

Βοηθούμε στην εκτέλεση των ΠΣΕΑ μέσω του συντονιστικού οργάνου.

Αν οι οδηγίες προβλέπουν εκκένωση είναι προφανές ότι το οδικό δίκτυο πρέπει να παραμείνει λειτουργικό και να απομονωθεί το δυσμενώς επηρεαζόμενο τμήμα του.

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Μεριμνάτε για την διατήρηση της λειτουργικότητας της οδού.

Εφαρμόζετε τα μέτρα συσκότισης.

Ενημερωθείτε όλοι μαζί για τα μέτρα πολιτικής άμυνας.

Ποία τα τηλέφωνα ανάγκης; 166 - Α' Βοηθειών, 199 - Πυροσβεστική, 100 - Αστυνομία, 125X - ΔΕΗ - Φρουραρχείο

Το προσωπικό διαχείρισης της οδού πρέπει να είναι εφοδιασμένο με τον απαραίτητο εξοπλισμό ασφαλείας; Φακός, φορητό ραδιόφωνο, κουτί Α' Βοηθειών, πυροσβεστήρας, ρουχισμός, τρόφιμα (συσκευασμένα), νερό, μάσκα αερίων.

Ποίο το ασφαλέστερο μέρος στον χώρο κατά την επίθεση; καταφύγιο, υπόγεια κτιρίων, ένα χαντάκι ή λάκκος ή το ρείθρο (μπρούμυτα). Όχι, κτίρια ή μανδρότοιχοι ή καλώδια.

Αποκαταστήστε την λειτουργία των Η/Μ εγκαταστάσεων της οδού. Απομονώστε τα τμήματα που επηρεάζονται από το σχέδιο καταστροφών των οικείων δυνάμεων.

Πως θα ενημερωθούμε για έναρξη - λήξη συναγερμού; Σειρήνα: μονόλεπτο σφύριγμα κυμαινόμενο - σήμα σταθερής έντασης, Καμπάνα: 2λεπτες σύντομες γρήγορες κωδωνοκρουσίες - 2λεπτες αργές κωδωνοκρουσίες; ΜΜΕ: 3 φορές ανά 2λεπτο "ΠΡΟΣΟΧΗ/ΠΡΟΣΟΧΗ/ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ/ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ" - Ομοίως για τη λήξη

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΧΡΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Το έργο περιλαμβάνει εγκαταστάσεις που σκοπό έχουν να κάνουν την χρήση της οδού πιο ασφαλή. Η ορθή χρήση τους εγγυάται μακρά λειτουργική και κυρίως οικονομική ζωή του συστήματος. Αξίζει λοιπόν να ακολουθούνται μερικοί κανόνες.

Ο ανελκυστήρας είναι μέσο κατακόρυφης μεταφοράς πολύ ζωτικό για τα ΑΜΕΑ αλλά και για τα άτομα μειωμένων σωματικών δυνάμεων (παιδιά, ασθενείς, ηλικιωμένοι) και λόγω του κινδύνου ατυχήματος που ελοχεύει πάντα στο κλιμακοστάσιο. Επομένως η καλή του λειτουργία είναι σημαντική. Στα μπουτόν κλήσης εκδηλώνουμε την πρόθεση μας να κινηθούμε προς τα κάτω ή προς τα πάνω και πιέζουμε το ανάλογο μπουτόν. Εντός του θαλαμίσκου μπορούμε να επιλέξουμε προορισμό, ενώ υπάρχουν οι επιλογές του συναγερμού (αν συμβεί κάτι) και ο διακόπτης λειτουργίας. Μην κάνετε άσκοπη χρήση του ανελκυστήρα, μην αφήνετε μικρά παιδιά να τον χειρίζονται, πολύ περισσότερο μην αφήνετε μικρά παιδιά μόνα τους μέσα, μην αφήνετε άτομα με ειδικά προβλήματα υγείας μόνα τους αν δεν έχουν το πρόβλημα

τους υπό έλεγχο, μην ακινητοποιείτε τον ανελκυστήρα και τέλος μην τον υπερφορτώνετε..

Ο φωτισμός των κοινοχρήστων και παρόδιων χώρων, των κόμβων, των σήραγγων, των πινακίδων και του καταστρώματος της οδού έχουν μελετηθεί για να δίνουν το επαρκές επίπεδο φωτισμού που απαιτείται. Ο επαρκής φωτισμός εξασφαλίζει την ασφαλή διέλευση και χρήση του έργου. Ο φωτισμός ασφαλείας στην σήραγγα εξασφαλίζει την χρήση σε περίπτωση διακοπής ρεύματος. Είναι σημαντικό λοιπόν να διατηρούμε το ηλεκτρικό σύστημα τροφοδοσίας του φωτισμού σε καλή κατάσταση, τους λαμπτήρες με κατάλληλη ένταση στα φωτιστικά και τα φωτιστικά σώματα καθαρά για να έχουμε την μέγιστη διαθέσιμη φωτοβολία. Αναφέρετε αμέσως κάθε βλάβη ή καμένο λαμπτήρα ή κατεστραμένο ακροκιβώτιο ή στύλο οδοφωτισμού. Οι αυτόματοι διακόπτες αφής πρέπει να ελέγχονται και να επαναρυθμίζονται τακτικά ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική κατανάλωση ρεύματος από πρόωρη αφή, αλλά και ο κίνδυνος από ανεπαρκή φωτισμό λόγω πρόωρης σβέσης. Είναι ευθύνη του διαχειριστή του έργου να επιλέγει το σωστό πρόγραμμα φωτισμού και συντήρησης.

Είναι όμως απαραίτητη η ταυτόχρονη χρήση από τους οδηγούς των οχημάτων των προβολέων κατά την νυκτερινή περίοδο που ορίζει ο ΚΟΚ, ενώ κατά την διέλευση από την σήραγγα, χρήση των προβολέων θα γίνεται πάντοτε.

Το σύστημα φανών ρύθμισης της κυκλοφορίας είναι ζωτικό για την ασφαλή διασταύρωση πεζών και οχημάτων. Η συνεισφορά τους στην ασφαλή διασταύρωση επιτυγχάνεται με την καλή λειτουργία τους, την ορθή αλληλουχία των σημάτων των, την ευκρίνεια τους και την ορθό προσανατολισμό τους στο χώρο του κόμβου. Ο διαχειριστής του συστήματος πρέπει να ελέγχει τακτικά και να συντηρεί το σύστημα, ενώ οι χρήστες της οδού πρέπει να αναφέρουν οποιαδήποτε δυσλειτουργία ή βλάβη του συστήματος

Η επικοινωνία μέσω των παρόδιων θέσεων τηλεφώνου είναι ζωτικής σημασίας για την περίπτωση ατυχήματος ή την αναφορά βλάβης. Πρέπει λοιπόν να τηρείται πάντα η διαδικασία συντηρήσεως των και ελέγχου καλής καταστάσεως από τον διαχειριστή του έργου. Η ακεραιότητα της θέσης, η ασφαλής χρήση της συσκευής, η υγιεινή του χώρου, η λειτουργικότητα των πετασμάτων ηχοπροστασίας και οι πινακίδες θέσης, οδηγίων λειτουργίας και αριθμών κλήσεως ανάγκης αποτελούν μερικά από τα σημεία ελέγχου.

Η σήραγγα διαθέτει δύο συστήματα ανανέωσης του αέρα. Το ένα είναι παθητικό με είσοδο φρέσκου αέρα από τα άκρα και τα φρεάτια αερισμού με φυσικό ελκυσμό. Για αυτό το λόγο δεν πρέπει να φράσσουμε τα άκρα της σήραγγας με παρκαρισμένα ή ακινητοποιημένα οχήματα, αλλά και τα σημεία εισόδου νωπού αέρος πρέπει να είναι ελεύθερα εμποδίων. Ο άλλος τρόπος αερισμού είναι ο μηχανικός εξαερισμός, που χρησιμοποιείται όταν ο χώρος φορτίζεται επικίνδυνα με αέρια, ρύπους, καπνούς (πυρκαγιά) αυτόματα ή χειροκίνητα αμέσως με την παρουσία του προβλήματος. Σε περίπτωση ακινητοποίησης των οχημάτων εντός της σήραγγας θα πρέπει η λειτουργία των κινητήρων των οχημάτων και ψυγείων να σταματά. Σε περίπτωση μπλοκαρίσματος σημείου της σήραγγας με ανοικτό άκρο θα επιχειρείται πειθαρχημένη αναστροφή ή οπισθοπορεία.

Η τοποθέτηση των ηλιακών συλλεκτών επί συσκευών ή εγκαταστάσεων της οδού πρέπει είναι προσανατολισμένη και στην κατάλληλη θέση, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται το μέγιστο ηλιακό όφελος, για αυτό μην τους μετακινείτε εκ των υστέρων και διατηρείτε τους καθαρούς. Ελέγξτε τους μετά από περίοδο με δριμύ ψύχος ή περίοδο υψηλής ηλιακής ακτινοβολίας.

Οι κρουνοί και οι διακόπτες παρά την οδό δια το πότισμα των φυτοκαλυμμένων εκτάσεων αποτελούν σημεία συχνών βλαβών. Μην σφίγγεται μέχρι τέλους και μην βάζετε υπερβολική δύναμη στο χειρισμό τους, φθείρονται ταχέως. Αν αυτό γίνεται στο τελευταίο διάστημα θέλουν μάλλον επιδιόρθωση. Το νερό χρήσης του συστήματος θεωρείται κοινόχρηστο αγαθό και πρέπει να αστυνομεύεται το δίκτυο για

αλλότριες και ασύμβατες χρήσεις (πλύση οχημάτων, ύδρευση, ατομική καθαριότητα κλπ)

Οι πυροσβεστικοί κρουνοί παρά την οδό αποτελούν σημαντικό στοιχείο πυροπροστασίας και πρέπει να επιθεωρούνται τακτικά και ανά τακτά διαστήματα να λειτουργούν, πάντα με την παρουσία της πυροσβεστικής υπηρεσίας. Προσοχή στην μη εξουσιοδοτημένη χρήση διότι το πυροσβεστικό δίκτυο διατηρεί υψηλή πίεση

ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΥΓΙΕΙΝΗ

Για λόγους πυρασφάλειας πρωτίστως, αλλά και για λόγους υγείας, απαγορεύεται το κάπνισμα στους κοινόχρηστους χώρους της οδού (ερείσματα, χώροι στάθμευσης, ανελκυστήρες, σήραγγες) και ειδικά στους χώρους εγκαταστάσεων (μηχανοστάσια, αποθήκες, αντλητικά εφεδρικά συστήματα, ανοίγματα εισαγωγής νωπού αέρα).

Η χρήση γυμνής φλόγας (επισκευές, λατρευτικοί σκοποί, ψησταριά κλπ) πρέπει να είναι συνεχώς ελεγχόμενη και απαγορευτική, ειδικά σε περίοδο που πνέει δυνατός άνεμος.

Τα νερά από την επιφανειακή απορροή ή στράγγιση της οδού είναι πολύ επικίνδυνα και δεν ενδείκνυνται για οποιαδήποτε χρήση. Δεν παρακωλύουμε ποτέ την ροή τους προς τους τελικούς αποδέκτες. Κατά την πλύση του καταστρώματος λαμβάνουμε μέριμνα για την ασφάλεια της διερχόμενης κυκλοφορίας. Κατά την έκτακτη πλύση του καταστρώματος λόγω ατυχήματος (ορυκτέλαια, καύσιμα, κλπ) δεν κάνουμε χρήση ισχυρών χημικών σε πυκνή μορφή (άκουα φόρτε, χλώριο, αμμωνία κα) που καταστρέφουν τον τάπητα ή το άμεσο περιβάλλον της οδού, χωρίς ιδιαίτερα μέτρα προστασίας (υψηλές αραιώσεις, κατευθυνόμενη απορροή κλπ). Μην φράζετε φρεάτια ομβροσυλλογής, καταβαθμούς, τάφρους, οχετούς, αύλακες και σιφώνια διότι σε περίοδο βροχόπτωσης τα νερά θα υπερχειλίσουν ανεπιθύμητα προς ευαίσθητους από πλευράς ασφάλειας χώρους. Μην αφήνεται νερά άρδευσης ή ποτιστικά να ρέουν ανεξέλεγκτα προς την οδό.

Μην αφήνετε στις περιοχές στάθμευσης και γενικά στους παρόδιους χώρους να υφίστανται συνθήκες ικανές για ανάπτυξη εντόμων και τρωκτικών. Έχετε πάντοτε καλυμμένα τα απορρίμματα, κάνετε επιμελημένη καθαριότητα, μην αφήνετε ακίνητες υδάτινες επιφάνειες ακάλυπτες για μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν παρόλα ταύτα, δημιουργηθεί πρόβλημα στην οδό σε ειδικά σημεία (φρεάτια, οχετοί, ακρόβαθρα, γέφυρες, κοιλώματα), φροντίστε για την άρση της επικίνδυνης καταστάσεως, με τεχνική αποκατάσταση και απολύμανση

Ο καθαρισμός των χώρων της οδού είναι απαραίτητος, για λόγους υγιεινής και ασφάλειας των περιοίκων και των διερχομένων. Η καθαριότητα πρέπει να είναι μία τακτική διαδικασία για να είναι αποτελεσματική. Κατά τον καθαρισμό δεν πρέπει να εγείρεται κονιορτός και δεν πρέπει να ενοχλούνται οι περίοικοι ή οι διαβάτες. Μην οδηγείτε τα υλικά της σάρωσης προς τους κοινόχρηστους χώρους, τα πεζοδρόμια, τις τάφρους, τα στόμια ομβροσυλλογής, συλλέξτε τα και αποθέσατε τα σε ασφαλή μέρη. Το συνεργείο καθαριότητας πρέπει να απασχολείται σε μόνιμη βάση, ει δυνατόν, στελεχωμένο από τα ίδια άτομα.

Τα βιοδιασπώμενα απορρίμματα θα διαφυλάσσονται σε κλειστά δοχεία. Η μετακίνηση τους θα γίνεται με ασφαλή τρόπο. Τα απορρίμματα πρέπει να συλλέγονται σε κλειστούς αδιαφανείς σάκους και να τοποθετούνται στον κάδο του οποίου το κάλυμμα θα πρέπει να παραμένει κλειστό. Τα απορρίμματα δεν θα παραμένουν σε κοινόχρηστους χώρους επί μακρόν. Αν έχουμε ογκώδη απορρίμματα (συντρίμμια, μπάζα, εγκαταλειμμένα οχήματα, έπιπλα κλπ) θα πρέπει να συνεννοούμεθα με την αρμόδια υπηρεσία για την αποστολή ειδικού οχήματος. Δεν επιτρέπουμε την απόθεση στο πεζοδρόμιο ή άλλους παρόδιους χώρους ογκώδη αντικείμενα ή οικοδομικά υλικά. Αν πρέπει να απορρίψουμε ειδικά απορρίμματα

(επικίνδυνα τοξικά), οι αρχές θα πρέπει να είναι ενήμερες.

Στους εσωτερικούς χώρους οδού και των Η/Μ εγκαταστάσεων, ενίοτε συσσωρεύονται επικίνδυνα αέρια και σκόνες, όπως: νέφος, σκόνες, καυσαέρια, όζον, ραδόνιο, θορόνιο, πτητικοί διαλύτες χρωμάτων και πλαστικών κα. Η επίδραση τους στην υγεία ατόμων που είναι επιφορτισμένα με συντήρηση ή επισκευές είναι μεγάλη και μάλιστα με παρουσία υγρασίας. Απαραίτητο είναι να λάβουμε μέριμνα και έναντι αυτού του κινδύνου. Κατάλληλα μέτρα αποτελούν: ο επαρκής αερισμός πριν την εργασία, ο καθαρισμός των χώρων και ο έλεγχος των συνθηκών.

Κάθε οδικός ή παρόδιος χώρος έχει επικίνδυνα σημεία, ειδικά για τα ηλικιωμένα άτομα και τα μικρά παιδιά. Ένας κίνδυνος έγκειται στην πτώση από υψηλό σημείο (πρανές, γέφυρα, φρεάτιο, οχετός, ράμπα κλπ), για αυτό και δεν πρέπει να βγαίνουμε έξω από τα κιγκληδώματα, να μην αφήνουμε παιδιά χωρίς επίβλεψη, να φοράμε πάντα κατάλληλα υποδήματα, να φροντίζουμε να υπάρχει επαρκής οδοφωτισμός. Άλλος κίνδυνος είναι το γλυστρίμα και η πτώση στο κατάστρωμα της οδού ή στο πεζοδρόμιο για πεζούς και η μη επαρκής πρόσφυση των οχημάτων πολύ περισσότερο λόγω της ταχύτητας. Αυτό συμβαίνει κυρίως όταν το δάπεδο βάδισης και κυκλοφορίας είναι ολισθηρό, λόγω χυμένων υγρών ή άλλα χαλαρά υλικά και σκουπίδια. Για να αποφύγουμε μία τέτοια περίπτωση θα πρέπει να μην αφήνουμε υλικά και να σπεύδουμε να τα απομακρύνουμε αμέσως. Επίσης η μετάθεση της ώρας καθαρισμού μακριά από τις ώρες αιχμής είναι μία καλή τακτική. Επικίνδυνη αιτία ατυχήματος αποτελούν και τα γυαλιά από υαλοπίνακες, λαμπτήρες, καθρέπτες. Γενικά ένα σύστημα λήψης πληροφοριών πεδίου από την τακτική και συχνή επιθεώρηση των οργάνων του φορέως διαχείρισης αλλά και από πρωτοβουλία ιδιωτών πρέπει να είναι εγκατεστημένο σε μόνιμη βάση.

Αποτελεί πολύ σοβαρό αδίκημα ο τραυματισμός ή θάνατος περιοίκων και διερχομένων, λόγω κακοτεχνίας ή τροποποίησης ή παράληψης συντήρησης των συστημάτων της οδού και η απόδειξη της αιτιώδους συνάφειας στο δικαστήριο σχετικά εύκολη. Ως εκ τούτου ένα τέτοιο γενικό αυτόματο σύστημα παρακολούθησης, συντήρησης και επέμβασης είναι αναγκαίο.

Ναύπακτος 14/12/2020

Ο Συντάξας

Παπαϊωάννου Ειρήνη
Πολ. Μηχανικός Τ.Ε

Ναύπακτος 21/12/2020

Η Αν. Προϊσταμένη
Τμήματος Μελετών & Τεχνικών Έργων

Καραγιάννη Παρασκευή
Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε

Ναύπακτος 21/12/2020

Η Αν. Διευθύντρια
Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Σερεμπίτη Λαμπρινή
Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε

